

HOẠT ĐỘNG ĐO LƯỜNG VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TỈNH QUẢNG BÌNH

NGUYỄN XUÂN SONG

Chi cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng

Ngày nay, chúng ta không thể hình dung một đời sống xã hội văn minh, phát triển mà lại thiếu hoạt động đo lường. Đo lường đã trở thành một yếu tố, một nhu cầu văn hóa trong đời sống của tất cả mọi người, của toàn xã hội, của toàn cầu. Đo lường đã thâm nhập và trở thành yếu tố không thể thiếu của mọi quá trình công nghệ, từ chu trình hình thành nên một sản phẩm, từ khâu nghiên cứu, thiết kế, chế tạo, điều khiển, điều chỉnh quá trình công nghệ, kiểm tra chất lượng,... một yếu tố quan trọng hàng đầu để đảm bảo chất lượng và hiệu quả cao của sản xuất. Đo lường tạo ra cơ sở định lượng tin cậy để thuận mua vừa bán, đảm bảo công bằng và tin cậy lẫn nhau trong thương mại, trong giao lưu kinh tế, đặc biệt quan trọng trong quá trình hội nhập của nền kinh tế nước ta vào nền kinh tế toàn cầu. Trong hoạt động sản xuất, nghiên cứu khoa học - kỹ thuật, đo lường tạo sự ổn định và nâng cao chất lượng sản phẩm hàng hoá; sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, vật tư, năng lượng; đảm bảo an toàn, sức khoẻ và môi trường; đẩy mạnh phát triển khoa học và công nghệ, quá trình chuyển giao công nghệ trong các nước phát triển và đang phát triển, trình độ đời sống của con người càng nâng cao, đo lường càng trở nên cần thiết và quan trọng.

Cùng với thế đi lên của đất nước, bước vào thiên niên kỷ mới, hoạt động đo lường đòi hỏi phải đáp ứng những yêu cầu mới. Đó là sự phát

triển mạnh mẽ của nền kinh tế thị trường nhiều thành phần, cùng với sự phát triển nhanh chóng của khoa học công nghệ dẫn đến các nhu cầu to lớn, ngày càng bức bách của các ngành kinh tế quốc dân đối với đo lường. Trước nhu cầu và thách thức mới, những người làm công tác đo lường ở tỉnh Quảng Bình đều hiểu sâu sắc rằng, sự chính xác của các phép đo không những góp phần đảm bảo công bằng xã hội, quyền lợi, lợi ích của mọi tổ chức, cá nhân mà còn là niềm tin cậy cho các công ty, doanh nghiệp và người tiêu dùng trong toàn tỉnh. Hoạt động đo lường tỉnh Quảng Bình đã có những bước phát triển đáng kể về mọi mặt nhằm đáp ứng yêu cầu và xu thế phát triển chung của xã hội. Nhận thức được vai trò quan trọng của đo lường, chính quyền các cấp, các ngành và các tổ chức, cá nhân, cơ sở sản xuất kinh doanh đã đầu tư cho hoạt động đo lường. Các trang thiết bị, phương tiện đo lường sử dụng vào các mục đích khác nhau như: thanh toán và giao nhận; an toàn lao động; bảo vệ sức khoẻ và môi trường; đo lường trong các quá trình sản xuất; giám định tư pháp và các hoạt động quản lý, công vụ khác của Nhà nước không ngừng được tăng nhanh cả về số lượng và chất lượng. Phương tiện, dụng cụ đo lường ngày càng hiện đại, độ chính xác ngày càng cao và đặc biệt là việc ứng dụng đo lường kỹ thuật số đã mở ra khả năng ứng dụng rộng rãi của công nghệ thông tin trong lĩnh vực đo lường và điều khiển tự động.

Muốn có sản phẩm tốt, chất lượng cao và ổn định thì hoạt động đo lường trong các quá trình sản xuất chiếm vị trí rất quan trọng. Cho đến nay, trên địa bàn Quảng Bình đã có hàng trăm phương tiện đo trong các dây chuyền sản xuất công nghiệp đã được đầu tư với các phương tiện đo hiện đại và được kiểm định/hiệu chuẩn theo đúng quy định tại các nhà máy xi măng, nhà máy gốm sứ, nhà máy sản xuất cao lanh, nhà máy giấy, nhà máy bia, nhà máy phân bón, các trạm chiết nạp gas... Nhờ đầu tư công nghệ hiện đại nên hầu hết các phương tiện đo tại các dây chuyền sản xuất đều dùng kỹ thuật số, độ chính xác cao và được ghép nối với hệ thống điều khiển tự động bằng máy tính nên đã cho ra các sản phẩm có chất lượng và ổn định cao.

Phương tiện đo sử dụng trong mua bán, giao nhận, khám chữa bệnh, trong vận chuyển cũng được trang bị ngày càng văn minh và hiện đại. Trong năm qua trên toàn tỉnh có khoảng 402 cột đo xăng dầu của 114 cơ sở tư nhân và doanh nghiệp nhà nước; phương tiện vận chuyển hành khách (taxi) có 127 chiếc của 04 đơn vị hoạt động trên địa bàn tỉnh; hàng trăm phương tiện đo phục vụ khám chữa bệnh như máy chụp X.Quang, huyết áp kế, máy đo điện tim, điện não... của 16 tổ chức chữa bệnh trên toàn tỉnh gồm bệnh viện, trung tâm y tế, phòng khám tư nhân; công tơ điện là phương tiện đo điện năng cũng được thực hiện kiểm định theo định kỳ hàng năm, hiện trên địa bàn tỉnh Quảng Bình có 02 đơn vị thực hiện hiệu kiểm định đồng hồ điện đó là Trung tâm Kỹ thuật Đo lường Thử nghiệm, Điện lực Quảng Bình. Các cân sử dụng trong kinh doanh vàng bạc, đá quý đều sử dụng loại cân điện tử có độ chính xác cao và thuận tiện trong sử dụng. Nhìn chung các phương tiện sử dụng trong giao nhận, mua bán, khám chữa bệnh, vận chuyển được đầu tư đồng bộ, hiện đại và được kiểm định/hiệu chuẩn theo đúng quy định.

Để đáp ứng tốt nhu cầu công tác quản lý nhà

nước về đo lường ngày càng cao, trang thiết bị và chuẩn đo lường của cơ quan kiểm định/hiệu chuẩn luôn được quan tâm đầu tư đúng mực. Năng lực kiểm định/hiệu chuẩn của Trung tâm Kỹ thuật Đo lường Thử nghiệm thuộc Chi cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng ngày càng tăng, đến nay Trung tâm có khả năng thực hiện kiểm định/hiệu chuẩn đối với những phương tiện đo thông dụng, phổ biến được sử dụng với số lượng lớn gắn liền với thực tế sản xuất, kinh doanh, tiêu dùng... và một số phương tiện đo có độ chính xác cao như: cân phân tích, cân kỹ thuật, cân thông dụng, cân ô tô, cân băng tải; bình đong, ca đong, bể đong, xi tẹt ô tô, cột đo nhiên liệu, công tơ nước; công tơ điện 1 pha và 3 pha; áp kế, huyết áp kế; nhiệt kế, điện tim, điện não, điện trở tiếp đất, điện trở cách điện, lĩnh vực lực, nhiệt, máy kinh vĩ, taximet... Hàng năm, Trung tâm thực hiện được hơn 13.000 phương tiện đo các loại, hệ thống kiểm định/hiệu chuẩn phương tiện đo thực sự đã phát huy được tác dụng, tạo sự công bằng, minh bạch, khách quan, cung cấp các số liệu chính xác cho các cấp, các ngành có liên quan trong quản lý nhà nước về đo lường trong phạm vi toàn tỉnh; các tổ chức, cá nhân trong hoạt động sản xuất kinh doanh nhằm đưa hoạt động đo lường được thống nhất và chính xác, góp phần đảm bảo công bằng xã hội, bảo vệ quyền lợi và lợi ích của toàn dân, nâng cao chất lượng sản phẩm hàng hoá; sử dụng tiết kiệm tài nguyên thiên nhiên, vật tư, năng lượng, tăng cường hiệu lực quản lý nhà nước.

Ngoài hệ thống kiểm định/hiệu chuẩn, Trung tâm Kỹ thuật Đo lường Thử nghiệm còn có một hệ thống các thiết bị hiện đại như: máy kéo nén các loại, thiết bị kiểm tra chất lượng cọc khoan nhồi(máy siêu âm, thiết bị thử cọc dạng búa gõ pick), máy kinh vĩ, máy thủy bình, máy quang phổ kế DR5000, máy quang phổ hấp thụ nguyên tử (model analyst 400, lò graphite 900); máy sắc ký ghép khối phổ (model: Claurus 600),

hệ thống kiểm tra vi sinh và các thiết bị khác phân tích trong phòng thử nghiệm và hiện trường thực hiện việc thử nghiệm trên các lĩnh vực: hoá học, cơ điện - vật liệu xây dựng, vi sinh, môi trường. Hàng năm thực hiện được trên 14.000 mẫu các loại như: cơ lý sắt thép xây dựng, cơ lý xi măng, bê tông, gạch, ngói đất sét nung, chất lượng công trình xây dựng, chất lượng công trình giao thông, phân bón, cao su, thức ăn chăn nuôi, vi sinh, môi trường. Đặc biệt là phân tích các chỉ tiêu có độ nhạy và chính xác cao như vi lượng kim loại nặng, dư lượng thuốc bảo vệ thực vật, siêu âm mối hàn..., đáp ứng với nhu cầu thử nghiệm chất lượng sản phẩm, hàng hóa góp phần đắc lực cho hoạt động quản lý chất lượng sản phẩm hàng hóa; giúp cho các nhà sản xuất cho ra sản phẩm đảm bảo chất lượng; cung cấp số liệu cho cơ quan quản lý nhà nước trong việc giải quyết tranh chấp về chất lượng.

Để hoạt động đo lường/thử nghiệm cung cấp các số liệu có độ chính xác cao, đáng tin cậy, Trung tâm luôn đảm bảo tính liên kết chuẩn, chất lượng phòng hiệu chuẩn, đo, thử nghiệm ngày một nâng cao. Đồng thời Trung tâm đã làm thủ tục công nhận lại và mở rộng khả năng kiểm định phương tiện đo, đến nay đã được Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng cấp quyết định số 1767/QĐ-TĐC ngày 14/10/2011 về việc công nhận khả năng kiểm định phương tiện đo. Trung tâm luôn duy trì và cải tiến hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn TCVN ISO 9001:2000; Hệ thống quản lý phòng thí nghiệm theo TCVN ISO/IEC 17025:2005 VILAS 138, LAS XD 118.

Đội ngũ cán bộ làm công tác đo lường cũng được tăng cường và ngày càng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Việc thường xuyên cập nhật kiến thức về đo lường, nhất là lĩnh vực đo lường trong thời gian qua thực hiện khá tốt và cơ bản đã đáp ứng được yêu cầu công tác quản lý, hoạt động kỹ thuật về đo lường, nhờ đó đã nâng cao chất lượng hoạt động đo lường. Được sự

quan tâm của lãnh đạo các cấp, các ngành về đầu tư cơ sở vật chất và cán bộ cho công tác đo lường, cùng với sự nỗ lực cố gắng của đội ngũ cán bộ làm công tác đo lường, trong năm qua trên toàn tỉnh đã có trên 37.000 phương tiện đo các loại được kiểm định/hiệu chuẩn. Hầu hết các phương tiện đo quan trọng liên quan đến việc giao nhận lớn và hàng hoá có giá trị đã được quản lý chặt chẽ nên đã không xảy ra các vụ việc tranh chấp, khiếu nại về đo lường. Các phương tiện đo trong các dây chuyền sản xuất đã được kiểm định/hiệu chuẩn đúng định kỳ, góp phần đảm bảo chất lượng sản phẩm, nâng cao khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp. Công tác thanh tra kiểm tra về đo lường đã quan tâm đúng mực, trong năm qua đã tiến hành thanh kiểm tra về đo lường trên 77 lượt cơ sở đối với các lĩnh vực như: thép, taxi, dây cáp điện, hàng điện điện tử, gas và xăng dầu..., đã phát hiện và xử lý nhiều trường hợp vi phạm pháp luật về đo lường theo quy định. Nhờ đó tình hình gian lận về đo lường trong giao nhận mua bán đã giảm đáng kể. Các vụ tranh chấp đo lường đã giảm, quyền lợi người tiêu dùng được bảo đảm.

Để đẩy mạnh và tăng cường hoạt động đo lường góp phần sự cho nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, hội nhập kinh tế thế giới, trong thời gian tới cần phải quan tâm đầu tư xây dựng và phát triển phòng thử nghiệm/hiệu chuẩn được công nhận; các thiết bị thực hiện kiểm định/hiệu chuẩn thường xuyên được đảm bảo tính liên kết chuẩn; chất lượng các phòng hiệu chuẩn, đo lường, thử nghiệm ngày một nâng cao. Cán bộ tham gia trong hoạt động đo lường cần được đào tạo và nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, đảm bảo tính chuyên nghiệp cao đáp ứng được yêu cầu công tác quản lý cũng như hoạt động kỹ thuật về đo lường. Xây dựng và phát triển hệ thống đo lường trong sản xuất nhằm đảm bảo độ chính xác, cần thiết đáp ứng nhu cầu sản xuất và phát triển kinh tế - xã hội.

N.X.S